Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0302

Žudymai po rinkimų ir blogėjanti žmogaus teisių padėtis Tanzanijoje, įskaitant kalinamo opozicijos lyderio Tundu Lissu atvejį

2025 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žudymų po rinkimų ir blogėjančios žmogaus teisių padėties Tanzanijoje, įskaitant kalinamo opozicijos lyderio Tundu Lissu atvejį (2025/2990(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 150 straipsnio 5 dalį ir 136 straipsnio 4 dalį,

A. kadangi 2025 m. spalio 29 d. Tanzanijos rinkimus griežtai sukritikavo Afrikos regioninės rinkimų stebėjimo misijos, įskaitant Afrikos Sąjungos ir Pietinės Afrikos vystymosi bendrijos (PAVB) rinkimų stebėjimo misijas; kadangi ES nebuvo pakviesta atsiųsti rinkimų stebėjimo misijos;

B. kadangi po rinkimų vyko plataus masto protestai ir saugumo pajėgos vykdė smurtines represijas, per kurias neteisėtai naudojo pernelyg didelę jėgą ir dėl to buvo žuvusiųjų ir sužeistųjų ir buvo vykdomi masiniai suėmimai;

C. kadangi Tanzanijos valdžios institucijos įvedė komendanto valandą ir visoje šalyje išjungė internetą ir žiniasklaidos bei ryšių infrastruktūrą, kad užblokuotų prieigą prie informacijos;

D. kadangi opozicijos lyderiams Tundu Lissu ir Luhagai Mpinai buvo uždrausta dalyvauti rinkimuose;

E. kadangi 2025 m. balandžio 9 d. T. Lissu buvo suimtas ir apkaltintas išdavyste, už kurią Tanzanijos teisėje yra nustatyta mirties bausmė; kadangi jis vis dar yra kalinamas gyvybei pavojingomis sąlygomis;

F. kadangi kiti opozicijos lyderiai ir kritikai buvo savavališkai suimti arba persekiojami nuolat vykdant valymus, per kuriuos jie būna pagrobiami ir dingsta, įskaitant Humphrey Polepole pagrobimą ir

dingimą, apie kuriuos pranešė žmogaus teisių organizacijos;

G. kadangi blogėjanti Tanzanijos žmogaus teisių padėtis ir pilietinės erdvės mažėjimas prieštarauja pagrindinėms ES vertybėms ir principams, kuriais grindžiami jos išorės veiksmai;

H. kadangi Tanzanijos krikščionių ir musulmonų lyderiai pasmerkė vyriausybės naudojamą smurtą;

1. smerkia po 2025 m. spalio mėn. rinkimų Tanzanijos saugumo pajėgų vykdomą smurtą ir pernelyg didelį jėgos naudojimą, dėl kurių žuvo ir buvo sužeisti tūkstančiai žmonių ir po kurių gauta pranešimų apie masines kapavietes; smerkia tai, kad vyriausybė neigia padariusi pažeidimų;

2. primygtinai ragina Tanzanijos vyriausybę nedelsiant nutraukti represijas ir savavališkus opozicijos narių, protestuotojų, žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų suėmimus, paleisti visus savavališkai sulaikytus asmenis ir panaikinti visus interneto ir žiniasklaidos apribojimus;

3. smerkia savavališką ir politiškai motyvuotą opozicijos lyderio T. Lissu sulaikymą; ragina nedelsiant ir besąlygiškai jį paleisti į laisvę; reiškia didelį susirūpinimą dėl siaubingų sąlygų, kuriomis jis laikomas; reikalauja, kad jam nedelsiant būtų suteikta galimybė visapusiškai bendrauti su savo šeima, advokatais ir gauti medicininę priežiūrą;

4. ragina skubiai, nuodugniai, nepriklausomai ir nešališkai ištirti visus įtariamus nužudymus, priverstinius dingimus, kankinimus ir kitus pažeidimus; primygtinai reikalauja, kad tai būtų atliekama naudojant patikimą išorės mechanizmą, įskaitant Afrikos vadovaujamą tarptautinę tyrimo komisiją, kad būtų užtikrinta atskaitomybė;

5. atkreipia dėmesį į Parlamento reikalavimą Komisijai sustabdyti tiesioginę paramą Tanzanijos valdžios institucijoms; ragina teikiant ES pagalbą pirmenybę teikti pilietinės visuomenės organizacijoms, žmogaus teisių gynėjams ir žurnalistams; ragina Tarybą apsvarstyti sankcijas asmenims, atsakingiems už pažeidimus;

6. primygtinai ragina Tanzaniją panaikinti mirties bausmę ir sušvelninti visus mirties nuosprendžius;

7. mano, kad neseniai įvykę rinkimai nebuvo nei laisvi, nei sąžiningi;

8. ragina Tanzaniją pradėti įtraukų politinį dialogą su opozicija, pilietine visuomene ir aukų atstovais siekiant įveikti krizę ir sudaryti sąlygas naujiems, patikimiems ir skaidriems rinkimams;

9. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tanzanijos vyriausybei ir parlamentui, Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei, Afrikos Sąjungai, Afrikos, Karibų ir

Ramiojo vandenyno valstybių organizacijai, PAVB ir JT.